

Wat doe jij met de krant in de klas?

In dit artikel lees je een drietal praktijkvoorbeelden uit de bovenbouw van ontwikkelingsgerichte scholen over het gebruik van de krant in de klas als een rijke actuele bron. In deze voorbeelden wordt zichtbaar hoe de krant zorgt voor verbinding met de actualiteit en kan uitnodigen tot gesprek en discussie.

De krant is een belangrijke bron om goed te begrijpen wat er in de wereld te koop is. Je zou kunnen zeggen: kranten vormen een venster op wat er om ons heen gebeurt en welke gebeurtenissen indruk op mensen maken. Wat vinden wij belangrijk, wat vinden wij nieuws, wat betekent het als wij zeggen: "Geen nieuws, is goed nieuws." Weten wij altijd zeker of de krant het bij het juiste eind heeft en waarom zijn er verschillende dagbladen in ons land? Naast 'venster op de wereld' biedt het lezen van kranten veel kansen

voor bronnenonderzoek en lezen met begrip. Artikelen in de krant kunnen ook een startpunt zijn voor acties. Zo gaat de groep van leerkracht Ali na het lezen van een interview met een hulp-

hondentrainster allerlei inzamelingsacties uitvoeren voor de Stichting Hulphond.

Marte van Vliet

Starten met een krantenartikel

Bij het thema 'Mediawijs' maken mijn leerlingen van groep 8 een eigen krant over 'media'. We starten het thema met

Fotografie: Hanneke Verkleij

een krantenbericht om een kwestie te bespreken: is het door alle digitalisering nog mogelijk om anoniem te zijn? Het artikel gaat over een NRC-redacteur die een experiment uitvoert. Drie dagen lang probeert hij 'onvindbaar' te zijn. Sinds alle berichten over de NSA en andere opsporingsdiensten, de honger van de Belastingdienst naar gegevens, gebruik van social media, is het duidelijk dat onze digitale sporen makkelijk te achterhalen zijn. We zijn ons allemaal bewust hiervan, maar deze redacteur wil aan den lijve ondervinden of het nog mogelijk is om van de radar te blijven. Zonder de uitkomst van het (tweede) artikel kenbaar te maken, bespreken we of het wel mogelijk is om anoniem te zijn. Ik merk dat ik meteen alle aandacht heb: dit is interessant! We lezen het artikel en komen tot de conclusie dat het een spannend experiment is dat ons tegelijkertijd nieuwsgierig maakt naar alle gegevens die over onszelf bekend zijn, zonder dat wij daar precies weet van hebben. Het artikel lezen als startactiviteit vormt het begin voor een thema dat uitmondt in onderzoek over het gebruik van (social) media.

De krant in de actuakring

Leerkracht Annemarie houdt iedere week met haar groep een actuakring. De actuakring, is een gesprek met elkaar om relevant nieuws te delen. Dit gebeurt aan de hand van krantenberichten, artikelen uit weekbladen, teksten van websites (Pompert, 2004). Elke week is er iemand verantwoordelijk om een interessant artikel of tekst mee te nemen. Leerlingen kiezen dikwijls iets uit dat bij het thema aansluit of hen juist extra aanspreekt.

Tijdens de actuakring vertelt de leerling eerst over het artikel. Vervolgens krijgt de hele groep een kopie en wordt deze samen doorgespit. Er wordt gekeken naar de bron; nieuwe of onbekende woorden worden besproken én gekeken wordt welke discussie of vragen het oproept. Ook volgt de groep verschillende kanalen op Twitter, die ze dagelijks bespreken en betrekken op de actuakring.

De groep heeft het in het thema 'Wij zijn in verzet' over de Tweede Wereldoorlog. In het nieuws duikt een aantal keer de vraag op of het boek 'Mein Kampf' toch niet gewoon vrijgegeven moet worden. In de klas wordt een artikel besproken waarin een auteur of persoon pleit voor het vrij verkopen van het boek. De klas leest het artikel zorgvuldig en houdt afsluitend een debat over deze stelling.

Reacties van de leerlingen: "Ik ben het er niet mee eens omdat het voor slachtoffers en familie van slachtoffers een hoop nare herinneringen naar boven haalt." Hoewel de meeste leerlingen tegen de stelling zijn, wordt ook gevraagd om te proberen een ander standpunt in te nemen. "Ik ben het ermee eens omdat het over de geschiedenis gaat en het daarom ook wel leerzaam kan zijn."

De actuakring is een betekenisvolle activiteit, waarbij mogelijkheden om kritisch na te denken, te leren argumenteren en concluderen 'voor het oprapen liggen'.

De krant om steeds beter te begrijpen

Leerkracht Niké gebruikt de krant als bron bij het thema 'De grens is bereikt' om lastige onderwerpen te bespreken en te begrijpen. Een thema waarin het gaat over 'grenzen' en 'grenzen stellen'. Subthema's die aan bod komen zijn: de ontwikkeling van de Islamitische Staat en de ziekte Ebola. Ze start het thema doordat de groep geïnteresseerd is in de wijze waarop Ebola zich verspreid en we eigenlijk geen medische oplossingen voor handen hebben om snelle verspreiding tegen te houden. Ook heeft de groep gesprekken over 'erbij willen horen' of 'deel uit willen maken van een groep'.

De krantenartikelen die de klas in komen zijn moeilijk en een grote uitdaging om goed te begrijpen. Om de groep hierbij te ondersteunen zoekt Niké fragmenten van het Jeugdjournaal die bij de onderwerpen aansluiten. Door het lezen van de artikelen probeert de groep steeds beter te begrijpen hoe het proces van groepsdruk verloopt. En vragen de kinderen zich af of aanhangers van IS allemaal slechteriken zijn. Niké besteedt veel aandacht aan verschillende perspectieven en maakt historische verbindingen met het verleden, heden en de toekomst. Op deze manier worden de leerlingen zich echt bewust van hun omgeving en het belang om hierbij stil te staan voor hun eigen toekomst.

Fotografie: Hannake Verkleij

Bronnen

Pompert, B. (2004). *Thema's en taal voor de bovenbouw*. Van Gorcum: Assen.

Op www.nieuwsindeklas.nl kunt u gratis kranten, materialen en informatie bestellen.

Marte van Vliet is werkzaam als leerkracht en nascholer en onderwijsontwikkelaar op De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

Met dank aan Niké Admiraal en Annemarie Slagter-Kool voor hun praktijkvoorbeelden.